

2.2.3 EN Normen

Ontstaan

In 1961 hebben de landen aangesloten bij de Europese Economische Gemeenschap (nu Europese Unie) besloten om gezamenlijke normen uit te gaan brengen. Daarvoor is toen een samenwerking opgericht met de naam: Comité Européen de Normalisation (afgekort CEN). CEN is gevestigd in Brussel.

Dit besluit is toen genomen omdat Europese normen het goed functioneren van de interne markt moest bevorderen. Op dit moment is dit nog steeds de belangrijke drijfveer om Europese normen op te stellen.

Nieuwe aanpak

Omdat het maken van Europese normen voor de Europese commissie veel tijd in beslag nam is in 1985 een kaderwet opgesteld onder de naam: "Nieuwe Aanpak Richtlijnen". De werkwijze van deze richtlijn is als volgt:
de Europese Commissie kan aangeven dat er een nieuwe norm moet komen voor een bepaald onderwerp / product. Zij geeft dan aan CEN opdracht deze te ontwikkelen. Zo'n opdrachtverstreking wordt officieel "mandaat" genoemd. Indien er een mandaat is afgegeven, dan is de uiteindelijke norm een geharmoniseerde norm (hEN), d.w.z. een norm die door alle lidstaten moet worden geaccepteerd. Aan een geharmoniseerde norm ligt altijd een Europese richtlijn ten grondslag. Zo'n richtlijn zegt iets over welke eigenschappen een bepaald product dient te hebben. Indien een product aan deze voorwaarden voldoet dan kan dit product vrij verhandeld worden binnen de Europese Unie.

Voor vlakglasproducten toegepast in de bouw is de Europese Verordening Bouwproducten (Construction Products Regulation = CPR) belangrijk.

Geharmoniseerde normen gaan altijd over een productfamilie met bepaalde aspecten en eigenschappen. Geharmoniseerde normen kunnen worden beschouwd als basisnormen. Voor de diverse eigenschappen van een product zijn dan specifieke normen opgesteld.

Ook wordt een deel van een geharmoniseerde norm gewijd aan het conformiteitsysteem (AVCP: Assessment and Verification of Constancy of Performance).
Het AVCP-systeem regelt het niveau van beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid (systeem van interne kwaliteitsborging) van een product zoals opgenomen in bijlage ZA van een geharmoniseerde Europese norm. Dit is relevant voor producten die op grond van de Europese Verordening Bouwproducten (CPR) verplicht moeten worden voorzien van een CE-markering. Het AVCP-systeem kent momenteel vijf klassen (1, 1+, 2+, 3 en 4).

Geharmoniseerde Europese Normen met als basis een ISO norm

Indien er op wereldniveau een norm is gepubliceerd dan heeft deze norm de aanduiding ISO. Een dergelijke norm kan op Europees niveau worden overgenomen. De norm draagt dan de naam EN-ISO. Een ISO norm kent echter geen conformiteitsysteem. Deze is voor de harmonisatie wel van belang. In zo'n geval kan er gekozen worden om een aanvullende norm te maken voor het deel conformiteit. Dit is bijvoorbeeld gedaan voor gelaagd glas.

*De norm voor gelaagd glas bestaat uit NEN-EN-ISO delen en een NEN-EN deel.
(NEN-EN-ISO 12543 en de NEN-EN 14449)*

Assessment and Verification of Constancy of Performance (AVCP)

De Assessment and Verification of Constancy of Performance is eigenlijk de bewijsvoering dat het betreffende product voldoet aan de eisen die in de Europese Richtlijn gesteld worden. Hierbij wordt vooral gelet op de betrouwbaarheid (veiligheid) van een systeem / product.

De ene eis is gevoeliger of kritischer dan de andere. Bij minder gevoelige of kritische eisen wordt de verantwoordelijkheid gelegd bij de producent zelf (eigen verklaring), als het om gevoelige of kritische eisen gaat wordt deze bij een erkend laboratorium of gecertificeerd testinstituut gelegd.

Productspecificaties

Een geharmoniseerde productnorm verwijst ook naar de productspecifieke eigenschappen waarbij deze eigenschappen dan in aparte normen zijn omschreven.

GLAS

informatieve aanvulling

Isolatieglas

De AVCP dient door een erkend laboratorium (notified body) uitgevoerd te worden. Bij deze testen wordt er gekeken naar de betrouwbaarheid van het isolatieglas. Zijn de eenheden betrouwbaar genoeg; raken de ruiten niet lek (zijn ze voldoende duurzaam) en is het jaarlijkse gasverlies niet te hoog?

Voor de overige zaken wordt verwezen naar andere Europese Normen. Wat is de U_g -waarde van de eenheid, hoe zit het met de brandwerendheid van de eenheid, hoeveel dB geluid kan de eenheid weren, etc.?

Bouwproducten

De CPR (Construction Products Regulation), dus de Europese Verordening Bouwproducten, borgt de vrije handelbaarheid van bouwproducten binnen de Europese Unie. De CPR is de opvolger van de richtlijn (CPD) en is sinds 1 juli 2013 volledig in werking. Producten die aan de verplichting zoals omschreven in de CPR moeten voldoen dienen het CE merkteken te dragen. Dit geldt echter alleen als er ook een geharmoniseerde norm aanwezig is.

De verordening is eigenlijk een vertaling naar de eigenschappen per bouwproduct. Het voordeel hiervan is dat er per land geen aparte testen meer hoeven te worden uitgevoerd.

De fundamentele eisen die in de Verordening Bouwproducten voorkomen zijn:

1. Mechanische weerstand en stabiliteit
2. Brandveiligheid
3. Hygiëne, gezondheid en milieu
4. Veiligheid en toegankelijkheid bij gebruik
5. Bescherming tegen geluidshinder
6. Energiebesparing en warmtebehoud
7. Duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen

Wie zitten er in de Europese Normcommissies?

In de CEN commissies zitten voornamelijk commissieleden van de afzonderlijke landelijke normcommissies. Namens Nederland wordt er dus een lid van een NEN commissie afgevaardigd. In de CEN-commissies is elke stem gelijkwaardig, ongeacht de grootte van het land en/of het aantal inwoners.

Verschillende niveaus van Europese normering: EN/ prEN en ENV

Voordat een Europese norm definitief wordt, wordt deze altijd in een conceptversie gepubliceerd. De markt kan dan hierop reageren. Zo'n versie krijgt de naam prEN. Een prEN is 6 maanden geldig; deze maanden gelden als commentaarperiode. In deze periode kunnen de Europese lidstaten (maar ook de rest van de wereld) de norm bestuderen en commentaar aanleveren. In de normcommissie van de CEN wordt dit commentaar vervolgens besproken en wordt over aanpassingen gestemd. Daarna kan de norm uitgebracht worden als Europese Norm (EN).

CEN publiceert een EN alleen in het Engels, Duits en Frans. Er kunnen door nationale normalisatie-instituten wel vertalingen worden gemaakt. De kosten hiervoor dienen dan door de leden van de betreffende normcommissie opgebracht te worden. Het vertalen van normen is echter een tijdrovende en ook kostbare klus. Dit is ook de reden dat veel Europese normen bijvoorbeeld (nog) niet in het Nederlands zijn vertaald.

Indien een EN wordt gepubliceerd dan zal het NEN (het Nederlands Normalisatie Instituut) de Engelstalige versie overnemen met als titel NEN-EN. Nederlandse NEN normen die in strijd zijn met een NEN- EN worden dan door het NNI ingetrokken.

NEN is verplicht om een Europese Norm over te nemen. Er mogen ook geen normen worden opgesteld of herzien die strijdig zijn met Europese normen of concepten daarvan. Deze verplichting heet de "Standstill Agreement". Hierop zijn onder strenge voorwaarden uitzonderingen mogelijk. Zo zijn er in Nederland normen opgesteld die zijn aangewezen door het Bouwbesluit en waarop ontheffing is gekregen van de "Standstill Agreement".

Het kan voorkomen dat er binnen een CEN-commissie geen consensus wordt bereikt. In een dergelijke situatie kan gekozen worden om de norm als proef uit te brengen. Er wordt dan een zogenaamde voornorm gepubliceerd (ENV = Europese voornorm).

Een ENV is in principe 3 jaar geldig, eventueel is een verlenging met 2 jaar mogelijk. Ook kan een ENV na aanpassing weer opnieuw een ENV worden. De geldigheidsduur is dan weer 3 jaar.

Tijdens deze jaren kan men er ervaring mee opdoen en beoordelen wat de mogelijke (commerciële) gevolgen zullen zijn als de ENV zal wijzigen in een EN. Indien een ENV is gepubliceerd, dan zal de relevante NEN-norm of de NEN-EN norm gehandhaafd blijven. De ENV is immers slechts een proef en hiernaar kan dan ook bij een eventuele opdracht / werk niet worden verwezen.

Door het Bouwbesluit aangewezen normen

Het Nederlandse Bouwbesluit is de wettelijke basis voor het bouwen in Nederland. Het Bouwbesluit verwijst naar Nederlandse Normen (NEN) en - als CEN in opdracht van de Europese Unie een gelijkwaardige norm heeft uitgebracht – naar Europese normen (EN).